

NEOCLYTUS ACUMINATUS (FABRICIUS, 1775) – PRVNÍ ÚDAJE O VÝSKYTU NA SLOVENSKU (COLEOPTERA: CERAMBYCIDAE)

Ondřej SABOL¹, + Peter PULÁK², Ján KODADA³ & Roman HERGOVITS⁴

¹Foksova 19, CZ–724 00 Ostrava-Nová Bělá, Czech Republic; e-mail: ondrej.sabol@seznam.cz

²Veľké Zalužice 94, SK–072 34 Zalužice, Slovakia

³Krajná 36, 930 25 Vrakúň, Slovakia; e-mail: jan.kodada@uniba.sk

⁴Povraznícka 10, 811 05 Bratislava, Slovakia; e-mail: rhergovits@gmail.com

SABOL, O., PULÁK, P., KODADA, J. & HERGOVITS, R. 2020. *Neoclytus acuminatus* (Fabricius, 1775) – the first distributional records from Slovakia (Coleoptera: Cerambycidae). *Entomofauna carpathica*, 32(1): 211-214.

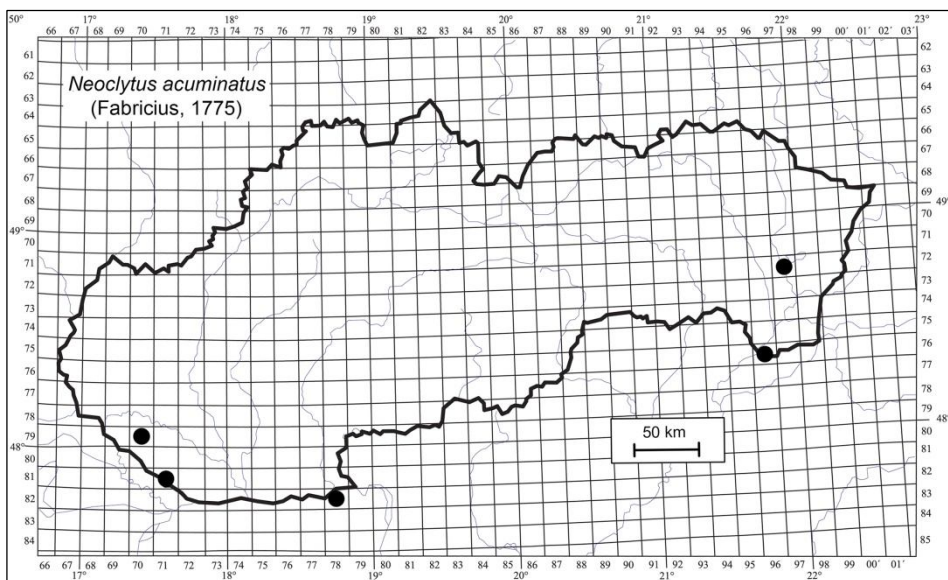
Abstract: First distributional data for *Neoclytus acuminatus* (Fabricius, 1775) from Slovakia are presented. The species was discovered at southwestern Slovakia in the Hviezdoslavov village, at two localities in southern Slovakia in the surroundings of Štúrovo and Gabčíkovo cities, as well as in eastern Slovakia in Borša and Veľké Zalužice villages. Latest record based on numerous specimens sampled with several *Trichoferus campestris* from sawn, stacked branches from Veľké Zalužice was of the *Fraxinus excelsior* tree.

Key words: faunistics, new records, Coleoptera, Cerambycidae, *Neoclytus acuminatus* (Fabricius, 1775), Slovakia

ÚVOD

Do Evropy zavlečený druh původem ze severní Ameriky, který se v polovině devatenáctého století dostal do oblasti Jadranského moře, odkud se široce rozšířil do okolních států (BENSE 1995). V Evropě byl zaznamenán ve Francii, Itálii, Chorvatsku, Maďarsku, Německu, Slovensku, Slovinsku, Srbsku a Černé Hoře, Švýcarsku a ve Velké Británii (SLÁMA 1998, SAMA 2002, SAMA & LÖBL 2010). Jde o polyfágní druh napadající širokou škálu listnatých stromů a keřů. Jeho živná rostlina bývá uváděna: *Carpinus*, *Fraxinus*, *Ulmus*, *Populus*, *Morus*, *Castanea*, *Quercus*, *Acer*, *Juglans*, *Prunus*, *Pyrus*, *Tilia*, *Salix*, *Corylus*, *Euonymus*, *Robinia*, *Rosa*, *Vitis*, *Lonicera*, *Ostrya*, *Cercis*, *Ficus*, *Hibiscus* a je udáván také z *Abies* sp. (BENSE 1995, SLÁMA 1998, SAMA 2002). Jedno až dvouletý vývoj larev probíhá pod kůrou a ve dřevě odumírajících suchých silných větví a tenčích kmenů. Imaga se vyskytují od dubna do srpna na odumřelém dřevě živných rostlin výjimečně na kvetoucích keřích (BENSE 1995, Sama 2002).

Přesto, že druh je již ze Slovenska udáván (Sama & Löbl 2010), konkrétní údaje nebyly dosud známy. Niže podáváme první nálezy včetně mapy rozšíření *Neoclytus acuminatus* (Fabricius, 1775) na území Slovenska (obr. 1), které jsou zároveň dokladem stálého výskytu. Vzhledem k poměrně rychlému šíření druhu jsou velmi pravděpodobné další nálezy na jiných místech republiky.

Obr. 1. Mapa rozšíření tesařika *Neoclytus acuminatus* (Fabricius, 1775) na Slovensku.

Fig. 1. Map of the longhorn beetle *Neoclytus acuminatus* (Fabricius, 1775) occurrence in the Slovakia.

MATERIÁL

Slovakia occ., Hviezdoslavov (7970), 123 m, 15.-25.V.2020, více ex., na čerstvě nařezaných větvích *Fraxinus excelsior* silných 10–20 cm, R. Hergovits observ. et lgt., det. et coll. (5 ♂♂, 2 ♀♀);

Slovakia mer., Štúrovo (areál vodního přístavu) (8278), 105 m, ex larva 1.VI.2008, 9 ex., ze suchého kmene *Morus* sp. nacházejícího se na břehu Dunaje, B. Bubeník lgt. et det., O. Sabol revid., coll. B. Bubeník (7 ex.) et Ivo Boščík (Skalice u Frýdku Místku – CZ) (1 ex.) et O. Sabol (1 ex.);

Slovakia mer., Gabčíkovo (8171), 115 m, 28.V.2017, 1 ex., na polosuchém kmenu *Populus alba* společně s *Dicerca aenea* rostoucího v pásu topolového porostu podél lužního lesa (obr. 2), J. Kodada lgt. et det., O. Sabol, revid., coll. J. Kodada;

Slovakia or., Borša (7696), 100 m, 8.VI.2019, 6 ex., na nařezaných složených větvích *Pyrus communis* a *Prunus avium* silných 5–30 cm, I. Smatana observ. et det.;

Slovakia or., Velké Zalužice (areál a bližší okolí hřbitova) (7297), 123 m, 20.VI.2019, 1 ex.; 21.VI.2019, cca 20 ex.; 23.VI.2019, 4 ex.; 24.VI.2019, 3 ex., vše na nařezaných složených větvích *Fraxinus excelsior* (obr. 3), vše P. Puřák observ. et det.; dtto, 25.VI.2019, 15 ex., na nařezaných složených větvích *F. excelsior* a 3 ex. torza imag včetně více požerků (obr. 4), v suchém stojícím kmenu *F. excelsior* společně s 2 ex. *Trichoferus campestris*, O. Sabol observ. et det.; dtto, 28.VI.2019, 3 ex., na nařezaných složených větvích *F. excelsior* společně s 1 ex. *T. campestris*. P. Puřák observ. et det.

PODĚKOVÁNÍ

Rádi bychom touto cestou uctili památku tragicky zesnulého kolegy Petra Puřáka, který objevil uvedený druh na východním Slovensku v obci Velké Zalužice. Dále bychom chtěli poděkovat Ivanu Smatanovi (Kořice, SK) a Borisi Bubeníkovi (Frýdek-Místek, CZ) za poskytnutí faunistických údajů, panu Petrovi Markotanovi (Hviezdoslavov, SK) za upozornění na výskyt druhu a v neposlední řadě také Ondřeji Malkovi (Ostrava, CZ) za pomoc s úpravou fotografií a mapy.

LITERATURA

- BENSE, U. 1995. *Bockkäfer, Illustrierter Schlüssel zu den Cerambyciden und Vesperiden Europas. Longhorn Beetles, Illustrated Key to the Cerambycidae and Vesperidae of Europe*. Margraf Verlag, Weikersheim, 512 pp.
- SAMA, G. 2002. *Atlas of the Cerambycidae of Europe and the Mediterranean Area. Volume 1: Northern, Western, Central and Eastern Europe, British Isles and Continental Europe from France (excl. Corsica) to Scandinavia and Urals*. Kabourek, Zlín, 173 pp. + 36 pls.
- SAMA, G. & LÖBL, I. 2010. Cerambycidae: Western Palaearctic taxa, eastward to Afghanistan, excluding Oman and Yemen and the countries of the former Soviet Union. Pp. 84-334. In: LÖBL, I. & SMETANA, A. (eds) *Catalogue of Palaearctic Coleoptera. Volume 6. Chrysomeloidea*. Apollo Books, Stenstrup, 924 pp.
- SLÁMA, M. E. F. 1998. *Tesaříkovití – Cerambycidae České republiky a Slovenské republiky (Brouci – Coleoptera). Bockkäfer (Coleoptera – Cerambycidae) der Tschechischen Republik und der Slowakischen Republik*. Milan Sláma, Krhanice, 383 pp.

2 3

4 5

Obr. 2. Biotop – místo nálezu *Neoclytus acuminatus* (Fabricius, 1775) u Gabčíkova, 28. V. 2017 (foto J. Kodada).

Fig. 2. Habitat of the species near Gabčíkovo with the trunk of *Populus alba* on which the specimen was collected, 28. V. 2017 (photo J. Kodada).

Obr. 3. Hromady nařezaných větví *Fraxinus excelsior* v areálu hřbitova v obci Velké Zalužice, na kterých byla pozorována imaga *N. acuminatus*, 25. VI. 2019 (foto O. Sabol).

Fig. 3. Sawn branches of *Fraxinus excelsior* in the cemetery area in Velké Zalužice village, where the adults of *N. acuminatus* were collected, 25. VI. 2019 (photo O. Sabol).

Obr. 4. Charakteristický požerok a výletový otvor *N. acuminatus* v suchém kmenu *F. excelsior* zjištěný poblíž hřbitova ve Velkých Zalužicích, 25. VI. 2019 (foto O. Sabol).

Fig. 4. Typical larval feeding and emergence hole of *N. acuminatus* in the dry trunk of *F. excelsior* found near cemetery in Velké Zalužice, 25. VI. 2019 (photo O. Sabol).

Obr. 5. Kopulující pár tesařka *N. acuminatus*. Velké Zalužice, 25. VI. 2019 (foto O. Sabol).

Fig. 5. Copulating adults of longhorn beetle *N. acuminatus*. Velké Zalužice, 25. VI. 2019 (photo O. Sabol).